

(Op)groeien in genade

Prekenserie thema: Geloofsopvoeding 2

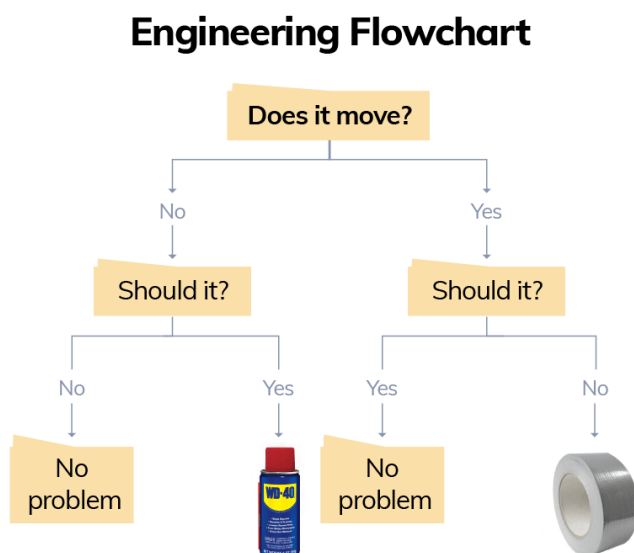

Johannes 1:14-18 en 2 Petrus 3:18

Ds. Ilonka Terlouw | Tollebeek | winter-voorjaar 2021

1. Dé oplossing voor bijna alles!

Er zijn van die dingen in het leven waar je eigenlijk niet zonder kunt. Ze bieden een oplossing voor bijna alles. Toen mijn broer bouwkunde studeerde, kreeg ik een pijlenschema onder ogen met de titel: 'Dé oplossing voor (bijna) alles'. Het heet: ducttape. Beweegt het? Ja! Zou het moeten bewegen? Nee! Oplossing: Ducttape! Is het omgekeerde het geval? Dan kan WD40 handig zijn.

Vanochtend wil ik het met jullie hebben over, jawel: ducttape. Snel, eenvoudig, multi toepasbaar. Ideaal! Een tape-je hier, een tape-je daar. Maakt niet uit wat het probleem is. En: bruikbaar voor iedereen! Je hoeft er geen bouwkunde voor gestudeerd te hebben.

Wat heeft ducttape nu met de geloofsopvoeding van onze kinderen te maken? Nu, ik las laatst dat er ook 'ducttape ouders' bestaan. 'Ducttape ouders,' dat vond ik het wel

een aansprekende metafoor. Het duidt op een manier van opvoeden die we allemaal weleens toepassen. Heeft je kind een probleem? Vooral niet moeilijk doen. Ducttape! Als je kinderen 3 of 4 jaar oud zijn, zo kan ik u vertellen, dan heet de ducttape: 'Pleisters.' Op die leeftijd hebben pleisters werkelijk wonderlijke kracht. Er is zo'n moment dat je bij de Etos staat en het gewoon per meter inkoopt. Dé oplossing voor bijna alles. En dat voor slechts 99 cent.

Het punt met 'ducttape ouders' is dat er een moment komt, dat de pleisters niet meer helpen, dat ze niet afdoende zijn om het onderliggende probleem werkelijk op te lossen. Wat doe je als ouder dan? Steek je je kop in het zand? En zeg je je kind: 'Niet zeuren, klaar nu.' En als het kind tóch doorzeurt...? Misschien word je wel boos en kan het een tik voor z'n hoofd verwachten. Zo. Klaar. Ook weer opgelost.

In de opvoeding loop je dagelijks tegen tal van problemen aan die niet zijn te verhelpen met een directe *quick fix*, een pleister, een aai over de bol, of een opmerking als 'komt goed'. Ze vragen om aandacht, tijd en uithoudingsvermogen van jou als ouder. 'Ducttape ouders' kiezen graag de makkelijke weg. Een harde sneer waardoor je kind zich weer even gedeisd houdt. Maar de ducttape-oplossing werkt slechts tijdelijk. Is dat het soort ouders dat wij willen zijn voor onze kinderen?

Wat voor een ouder wil jij zijn voor je kinderen? Dat is de vraag die vanochtend centraal staat. Het ligt misschien voor de hand als het over het thema 'geloofsopvoeding' gaat, dat de focus ligt bij onze kinderen en de problemen waar zij tegenaan lopen. Maar vanochtend draait het wel *om* hen, maar gaat het *over* jou. Wat voor een ouder wil jij zijn?

2. Terugblik 'geloofsoopvoeding 1'

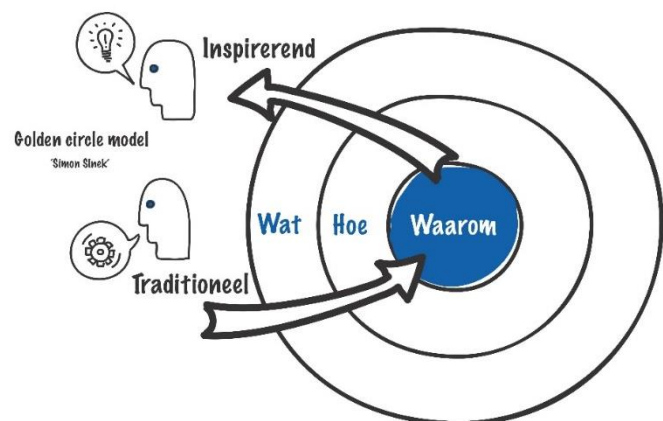
Een paar weken geleden stonden we voor het eerst stil bij het thema 'geloofsoopvoeding'. We besteedden aandacht aan het **belang** van de geloofsoopvoeding en onze **drijfveren**.

In de verkondiging heb ik jullie twee vragen voorgelegd:

- Hoe zag jouw eigen geloofsoopvoeding er uit en hoe heb je dat ervaren?
- Wat zijn jouw verlangens voor jouw kinderen?

Samengevat komt de boodschap van vorige keer hierop neer: **Inspirerend opvoeden begint met terugkijken op je eigen geloofsoopvoeding (1) en jezelf vervolgens de 'waarom'-vraag te stellen (2). Wat zijn je diepste drijfveren?**

Die insteek is onder andere gebaseerd op het model van Simon Sinek. Met behulp van de 'Golden Circle' leert Sinek ons dat van binnen naar buiten werken effectiever en inspirerender is dan van buiten naar binnen. Hoewel we dat laatste in de praktijk maar al te vaak doen. 'Ducttape

ouderschap' is daar een goed voorbeeld van: Je begint bij het concrete probleem waar je op dat moment tegenaan loopt en zoekt naar een snelle, eenvoudige oplossing. Wij bewandelden vorige keer de omgekeerde weg en stonden stil bij onze verlangens voor de toekomst van onze kinderen. Welke hoop koestert God voor hen. Wat is Zijn doel met hun leven?

Nu we de stap maken van het 'waarom' naar het 'hoe' richten we ons dan ook op zaken als: Hoe help ik mijn kinderen om beeld van God en evenbeeld van Christus te

worden? Hoe richt ik mijn gezin zo in dat mijn kinderen schitteren als sterren? Hoe breng ik mijn kind, op deze regenachtige doordeweekse dag, in aanraking met ‘het leven in overvloed’? Met welke strategie bereik je deze doelen? Bestaat zo’n strategie überhaupt wel?

Opvoeden, hoe doe je dat?

3. Voorbij het ‘ducttape ouderschap’: Gods strategie

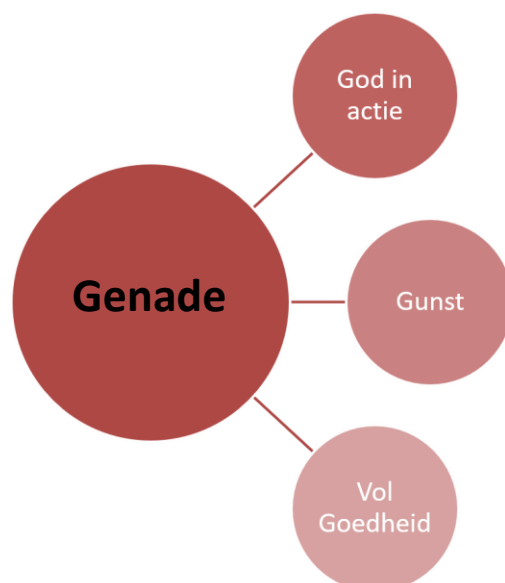
Opvoeden, hoe doet God dat?

Hoe gaat God eigenlijk met mensen om? Hoe geeft Hij vorm aan Zijn Vaderschap? Wie de Bijbel bestudeert zal merken, dat God een **onuitputbaar vermogen** bezit om mensen – ongeacht hun stand of status, hun opleiding of geslacht, hun onverschilligheid, hun weerstand, hun humeur, hun onbeschofte gedrag, of hun driftbuien – tegemoet te treden met **vergeving** en met **zegen**. God bezit een **onuitputbaar vermogen** om Zijn kinderen tegemoet te treden met vergiving en zijn zegen. Genade noemen we dat.

Er zijn van die dingen in het leven waar je werkelijk niet zonder kunt. Als er iets is, dat de grondtoon mag, moet vormen van de opvoeding, dan is het dat wij, als ouders leven, uit genade *en* onze kinderen opvoeden *met* genade. Gods strategie moet de onze worden.

Wat is genade eigenlijk?

God in actie. In de Bijbel is het woord genade sterk verbonden met **actie**. Het

is geen gedachte, geen gevoel, geen gemoedstoestand. Nee, het woord genade beschrijft hoe God handelt. Door zo op te treden in het leven van mensen, haalt God het beste in hun naar boven, ook wanneer zij op z'n slechts zijn. Genade breekt door weerstanden heen en maakt harten zacht.

👉 Oftewel ouders: Met enkel zeggen 'Ja, maar je weet toch dat ik van je hou', kom je er dus niet.

Gunst. Genade is een gunst. Het is iets wat God voor zijn kinderen doet, wat hij niet zou hoeven doen. Er is geen puntensysteem en er hangt ook geen stickerkaart op de koelkast die we eerst vol moeten krijgen, voordat God zijn genade geeft. Nee, Zijn trouwe liefde vormt de intrinsieke motivator die Hem tot actie aanzet. Op de kosten wordt niet gelet – Zijn eniggeboren Zoon hing ervoor aan het kruis.

👉 Let op ouders: Wat mag de opvoeding jou kosten, aan tijd, aandacht, energie, carrièrekansen, vrije tijd? Of moet jouw kind vechten om je aandacht?

Vol goedheid. God schenkt in zijn genade Zijn goedheid. Als kind van God kan je er op vertrouwen dat God je dat geeft wat je ten diepste nodig hebt. Dat correspondeert niet altijd met wat we verdiend hebben, met wat we vragen of wensen. Zijn goedheid geeft ons wat we nodig hebben. Zijn vergeving biedt veiligheid en zekerheid. Je bent van waarde. God schrijft je niet af. Nooit niet. Als je faalt, zal Hij je oprichten. Zijn genade geeft je een doel in je leven. Jij zult, door Gods zegen tot zegen zijn. Jouw leven is van betekenis, zelfs tot in eeuwigheid.

👉 Let op ouders: Hebben jullie scherp in beeld wat jullie kinderen nodig hebben?

Genade

- **God in actie** - Het initiatief van de opvoeding ligt telkens weer bij de ouder
- **Gunst** - Iets wat je doet voor je kind, wat je niet zou hoeven doen
- **Vol goedheid** - Genade is wat je kind niet verdienen kan, maar wel nodig heeft

Genade, geef daaraan maar eens vorm richting je kinderen! Bij de beschrijving van een 'onuitputbaar vermogen' haakte ik al bijna af. De 'genade strategie' vraagt je om vertrouwen. Vertrouwen in God en in de weg die God met je kind wil gaan én – niet te vergeten – in de weg die God *met jou* als ouder wil gaan.

5. Alternatieve opvoedstrategieën

Laten we samen ook eens naar de alternatieven kijken. Dat helpt om de kracht van genade gedreven opvoeden beter te onderscheiden. Ik wil drie opvoedstrategieën met je langslopen, die alom gebruikt worden in christelijke gezinnen.

- **'Beschermdende ouders'**

Als eerste de 'beschermdende opvoedstrategie'. Elke ouder wil zijn kind beschermen en veiligheid bieden. Maar hoe ver ga je daarin? Je wilt dat je kind opgroeit dicht bij God, onder zijn beschermende vleugels. Maar hoe doe je dat?

Beschermdende ouders stellen alles in het werk om hun kinderen in een zo christelijk mogelijke omgeving te laten opgroeien. Zo proberen ze hen te beschermen tegen de grote, boze buitenwereld. Ze brengen hun kinderen naar een christelijke school, *ook al* moeten ze ervoor naar het volgende dorp rijden en al zitten alle buurtkinderen op de plaatselijke basisschool. Vriendschappen met niet christenen zijn niet toegestaan. Ze zijn streng in het internet gebruik. En ze bieden zichzelf aan voor de leiding van de kerkelijke tienerclub om een extra oogje in het zeil te houden.

Beschermdende ouders worden gedreven door angst. Ze zien de wereld als een plek vol gevaren. (Met hun kind is meestal niets mis). Ze zijn bang voor het moment dat hun kind in aanraking komt met alcohol, drugs, foute vrienden, de kerstman, andere denkwijzen. Ze zijn bang dat St. Maarten afleid van kerst; voor sport die het wint van de kerkgang, en ga zo maar door.

Wat deze ouders vaak niet doorhebben is dat ze door hun angst kinderen grootbrengen die niet geloven in zichzelf. Hun angst communiceert continue: 'Pas op

kind, jij bent niet opgewassen tegen het leven. Jij kunt dit niet aan.’ En of een God, die zó irritant hun kindertijd bepaalde, hun hart zal weten te winnen...?

☝ Lieve ouders, hoe vaak heeft Jezus niet gezegd: ‘Wees niet bang?’ ‘Houd moed, ik heb de wereld overwonnen!’ Joh 16:33

- **‘Regelhandhavers’**

Een tweede opvoedstrategie baseert zich op de welbekende 3 R’s: Rust, reinheid, regelmaat. Veel christelijke ouders staan daar positief tegenover. Vraagt God ons niet onze kinderen te ‘kastijden’ op z’n tijd?

Echter, voor dit type ouders geldt dat regels niet *heilzaam*, maar *heilig* zijn. Aan de koelkast hangen de huisregels en o wee als daar een keer van afgeweken wordt! Eén koekje per dag, fastfood eens per twee weken, naar bed om zeven uur, zaterdag thuis om middernacht, niet sporten op zondag, eerst huiswerk dan vrienden. Dit type ouders haalt het kind desnoods vroegtijdig van een partijtje op, om zo de ongezonde afsluiting bij de McDonalds te vermijden. De snack-limiet zou maar overschreden worden! Kan je kind ook nog op een normale tijd naar bed. Het lukt je zelfs nog om je, inmiddels chagrijnige, kind z’n avondgebedje te laten zeggen. Dat heb je als ouder toch maar weer goed gedaan! Zo.

Ook deze ouders zijn bang. Bang dat als ze de teugels maar iets laten vieren, het hek van de dam is, het kind verwend raakt en er van z’n toekomst niets terecht komt. Door hun striktheid schieten de regels hun doel echter voorbij. Deze ouders vergeten dat elk kind anders is. Door het strenge regime leert het kind juist niet om eigen verantwoordelijkheid te nemen. Het kind leert daarentegen zich continu schuldig te voelen. Het doet zó z’n best, maar op een spontane aai over de bol hoeft het niet te rekenen. Het zal opgroeien met een gevoel altijd tekort te schieten. De lat ligt hoog in deze gezinnen. Het kind zal vermoeden dat Gods minstens zo hoog ligt.

☞ Maar wat lezen we vanochtend in Johannes 1:17: ‘De wet is [weliswaar] door Mozes gegeven, maar goedheid en waarheid zijn met Jezus Christus gekomen.’

- **‘Reputatiemanagers’**

Naast de beschermers en de handhavers zijn er ook nog de managers. Dit type ouders maakt zich drukker om ‘wat de mensen zeggen’, dan om wat het met hun kind doet. Hun reputatie als ouders weegt zwaarder dan de belangen van hun kind. Ze hangen aan de mening van anderen en staan zelf continue met hun mening klaar.

O, wat kan in deze gezinnen op de zondagochtend een spanning opleveren wanneer er een kind nét voor je de deur uit wilt, knoeit op zijn shirt. Of nog erger: Als het knoeit op jÓuw shirt. Zo kan je toch niet in de kerk verschijnen? Hoe vaak deze kinderen niet te horen krijgen: Wat zullen de mensen in de kerk wel niet denken? Wat zullen de burens wel niet zeggen? Wat denk je dat...

Zelf hebben deze ouders ook overal een mening over. Ze monitoren alles en iedereen en meten vervolgens de waarde van hun gezin af daaraan af. ‘Bij het gezin Janssen gaat zelfs de jongste niet meer naar catechese. Dat doen wij toch beter.’ Of: ‘Heb je het gehoord? Lisa van de overburens gaat toch nog over naar klas 3. Nu zijn wij het enige gezin in de buurt met een kind dat blijft zitten.’

☞ Maar God leert ons dat ‘het niet [gaat] om wat de mens ziet. [...]

De HEER kijkt naar het hart.’ ^{1 Sam. 16:7} Jezus is niet gekomen om te oordelen, maar om te redden. ^{Joh. 12:47}

De maximum protection ouder, de regelhandhavers en de reputatiemanagers: het is niet mijn bedoeling om enige ouder te kwetsen. Sommige beschrijvingen zijn bewust wat karikaturaal, dat begrijp je vast. Het is eerder mijn bedoeling dat wij als ouders bij onszelf te rade gaan. Welke tendensen herken je bij jezelf?

Ducttape ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Een pleister voor alles • Quick fixes • Je niet verdiepen in het probleem
Beschermende ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Zo christelijk mogelijk • Bang voor de grote, boze buitenwereld • Kind leert niet te geloven in zichzelf
Regelhandhavers	<ul style="list-style-type: none"> • Regels zijn heilig • Vergeten dat elk kind anders is • Kind voelt zich continue schuldig, schiet tekort
Reputatiemanagers	<ul style="list-style-type: none"> • 'Wat de mensen zeggen' telt • Overall een mening over • Meten zichzelf af aan anderen

Ik geef jullie de uitdaging mee om de komende weken je eigen handelen eens kritisch te monitoren. Let daarbij in het bijzonder op de basis van je keuzes. Worden jouw keuzes, jouw gezinsregels, de straf die je uitdeelt, de aandacht die je je kinderen geeft gedreven door angst of door vertrouwen?

6. Genade gedreven gezinnen

God roept ons genade gedreven gezinnen te worden. Sterker nog: God roept ons allemaal genade gedreven te leven. En als ik om me heen kijk, zeker nu, dan weet ik één ding zeker: Deze wereld kan wel een beetje meer genade gebruiken.

Bedenkt eens wat het voor het leven van je kinderen zou kunnen betekenen als je hen de veiligheid en ruimte van Gods genade biedt? Wat nu, als we hen leren:

'Jij, mijn kind, bent een geschenk van God. Ga ervoor. Jij hebt alles in je om het verschil te maken, waar het leven je ook brengen zal. Het zal niet altijd meevallen om de goede keuzes te maken, maar je bent vergeven. Dus geef niet op. Met Gods genade kom je er wel.'

De 'Genade strategie':

Genade stelt geen eisen aan je kind, maar aan jou als ouder

Genade legt de lat niet lager, maar hoger (geen *quick fix*...)

Genade vraagt om vertrouwen en roept angst een halt toe

GewoonGeloven.com

HonkaTerlouw.com